

Kravler inn i katteluker

Da Munan Øvrelid sluttet med prosjektbasert kunst og begynte å male, kom gjennombruddet. Han doomscroller seg gjennom kunsthistorien for å skape et overveldende univers på lerretet.

Av Anders Firing Lunde og Christian Belgaux (foto)

FJeg savnet kunsthistorien i samtidskunsten. Det meste var rettet mot nåtiden, mot samfunnet, og kunsten trengte en forklarende tekst for at den skulle forstås, sier den utstillingsaktuelle kunstneren Munan Øvrelid.

Han har aldri gitt intervjuer før, og forteller at han har vært nervøs for denne avtalen. De siste månedene har han malt dagen lang her i atelieret ved Christiania Torv, noen kvartaler fra Rådhuset i Oslo. Nå skal han stille ut syv nye malerier i sin tredje soloutstilling ved Galleri Haaken i Oslo.

De store maleriene fyller rommet. Bildene myldrer av gammelmodige mennesker, mat og underlige verdener. Mange av motivene er kopiert fra kunsthistorien og gjenskapt med Øvrelids pensel. Han maler i en stil som minner mer om historiske malere som Bosch og Brueghel enn det man ellers ser i gallerier for samtidskunst. Samtidig bobler bildene over av noe nytt.

«Maktdemonstrasjon», skrev kritiker Simen K. Nielsen om Øvrelids utstilling «Umørke» i 2020. «Bare gå og se den her utstillingen, vær så snill», skrev kritiker Tommy Olsson.

47-åringen har fått et gjennombrudd som maler. Han er den eneste kunstneren som har hengt, og fortsatt henger, i VIP-rommet til Nasjonalmuseet. Da Danmarks kunstinteresserte dronning Margrete var innom der, ba hun om en stol så hun kunne sette seg foran Øvrelids maleri og studere det lenge.

Det er noe svimlende med maleriene hans. Ikke bare fordi de er så store og myldrende, men fordi de vrir og vrenger på hva som er mulig å vise på et lerret. De krever at man stopper opp for å se.

Kunstverket dronning Margrete så på, er nærmest fem malerier inni samme ramme. Øvrelid hentet motivene fra en bildevev fra rundt 1500. Menneskene jakter på enhjørninger. De jakter på det magiske, ifølge Øvrelid selv, og dreper det før det gjenoppstår i fangenskap – litt som kunst i museer. Men nederst i maleriet våkner en enhjørning til live. I en flenge litt over – i en åpning til en ny verden bak lerretet – kommer et eple til syne. Maleriet gir muligens et hint om Øvrelids prosjekt: *The Death of a Unicorn and the Birth of Speculative Symbolism*.

Maskeradeball: Munan Øvrelid bruker flere hundre timer på hvert maleri. Ideen til dette gigantiske nye oljemaleriet ble født forrige gang han var på kunstmenstringen Veneziabiennalen. Han har hentet mange av motivene fra gamle malerier av karnevalene i Venezia. Men fjorårets biennale? – Den var veldig kjedelig, sier Øvrelid.

Øvrelids malerier er nemlig fulle av symboler. Kritikerne har ikke helt klart å finne ord for symbolspråket hans. Klassekampens kunstanmelder Kåre Bulie skrev rett og slett at «i møte med Øvrelids rike og i enhver forstand utpreget kunstige motiver strekker ikke ordene til».

Etter å ha malt noen strøk på et stort maleri av et maskeradeball går Øvrelid ned fra krakken i atelieret. Han forteller mer om den nervøse formiddagen før intervjuet.

– Jeg var litt stresset for jeg skulle hit, så jeg tok meg en joggetur på morgenen for å roe nervene. Men jeg glemte å ta med nøkler, og da jeg kom hjem, hadde kona mi dratt, så jeg var ute-låst, sier han.

– Jeg brøt meg inn gjennom katteluker, faktisk. Jeg kravlet inn i all hast for å få dusjet.

Inn i det ukjente

Øvrelids vei inn i malerkunsten var ikke helt unik kravlingen inn i katteluker. Han hadde lenge drevet med konseptuell kunst, og typisk laget installasjoner, før han plutselig brøt med det han kaller «prosjektdoktrinen».

– Jeg hadde fått stipender og gjorde det bra, men ble rett og slett lei. Man må hele tiden søke penger, skrive prosjektbeskrivelser – definere alt – og så begynne på noe nytt.

Ved Øvrelids utstilling i 2020 kom Morgenbladets tidligere kunstkritiker Aleksis Mannila med en spekulasjon. Øvrelid må ha lært seg å male kun få år før utstillingen, skrev han: «Han må ha fått en visjon og en åpenbaring, lært seg teknikkene han behøve for å fremkalle det visuelle universet som sprenget på og ville ut.»

Selv om det ikke gikk så eventyrlig for seg, stemmer spekulasjonen til en viss grad med virkeligheten. Det var «veldig frigjørende» å ta opp penselen, ifølge Øvrelid.

– Jeg skrev søknader, men begynte å male på små bilder som hobby, sier han.

– Det var noen rare sommerfuglmalerier med ansikter. De streid mot alle definisjoner, og jeg ble oppslukt. Jeg slapp det jeg hadde i hendene, for å male.

Fugler og sommerfugler

Dette er ti år siden. Øvrelid hadde akkurat fullført et prosjekt med faren, den kjente og nå avdøde matematikeren Nils Øvrelid. Faren pleide å mate fugler på hytta i skogen sammen med Øvrelids mor, den tidligere skuespilleren Anne Karin Paaske. En vinter fikk Øvrelid faren til å telle fugler på en fuglemater. Da våren kom, laget han installasjoner basert på tallene faren samlet. Ved å la kunsten styres av naturen ville Øvrelid «hoppe bukk over seg selv». Han var da drevet av et slags objektivt ideal, der kunsten ble skapt av noe ytre – fugleobservasjonene – heller enn av noe indre, subjektivt, som når han maler.

Etter å ha lest presentasjonen av fugleverket fra 2015 virker det himmelropende fjært fra maleriene rundt ham i atelieret. Vi kan lese om «to komplekse installasjoner som begge handler om forenkling og abstrahering av natur, →

økonomi og politikk». Om en utstilling som «handler om å sanse gjennom å registrere i et spenn av teknikker fra matematikk til tegning, fotografi, lyd og grafiske trykk».

Øvrelid har aldri laget slik kunst igjen. – Jeg ville skape noe som hadde mer direkte med meg å gjøre. Noe som kan utvikles helt uendelig. Det er så tilfredsstillende å male noe man føler sitter, sier han.

– Malerier har noe man kan nyte. Jeg er veldig opptatt av å se på malerier. Man dras inn i dem på en annen måte enn av prosjekter som har en tydelig kontekst og tematikk.

Øvrelid stilte ut de første sommerfuglmaleriene i et lite rom bak fugleinstallasjonene ved Trondheim senter for samtidskunst i 2015.

– Kom sommerfuglen ut av ingenting? – Sommerfuglen er fra et foto fra Amazonas som jeg har i en bok hjemme. Jeg ble fascinert av det som ligner et stirrende blikk i vingene. Jeg fikk så lyst til å male den.

En av dem som kom på åpningen av denne utstillingen, var billedkunstner Håkon Bleken.

– Han var ikke veldig interessert i installasjonene, men gikk bak og så bildene. Da sa han: «Æ får troa på maleriet av å sje det her.»

Doomscrolling

Maleriene i den nye utstillingen er mørkere, mener Øvrelid selv. Når han forteller om dem, blir det tydelig at han ikke har forlatt den konseptuelle tenkningen helt. Øvrelid assosierer til internett når vi ser på maleriet der en komet suser fra den ene siden til den andre. Kometen

Viste vei: De første maleriene av denne ugleaktige sommerfuglen viste Munan Øvrelid vel inn i malerkunsten for vel ti år siden.

FOTO: THOMAS TVEITER

Maleren og manualen: Innimellom penselstrøkene trener Munan Øvrelid med denne manualen for å lindre belastningssmerter som følge av all malingen.

suser fra dagslyset til natten. En rett linje midt i bildet skiller natten fra dag. En slik oppdeling var vanlig i 1500-tallets billedspråk, ifølge Øvrelid, som er fascinert av denne måten å fortelle historier på. Selve kometen fant han i en nedtegning av overnaturlige fenomener fra samme tid. Han kaller den en «enkel illustrasjon» av et mirakel.

Øvrelid liker å kopiere motiver fra uglesett kunst. Men også fra kanonisert kunst: I dagslyset har han malt inn sørgende ortodokse kristne fra et maleri av den kjente russiske kunstneren Ilja Repin. I natten har han malt inn folk han fant i en seksuelt ladet fest fra et maleri av flamske Pieter Brueghel den eldre. Øvrelid setter utklippene fra kunsthistorien sammen i en 3D-illustrasjon på datamaskinen. Når han har komponert elementene ferdig der, printer han ut illustrasjonen og maler den på stort lerret.

Slik blir myriaden av referanser til Øvrelids eget verk.

– Det er elementer av doomscrolling i maleriene mine. Vi ser enormt mange bilder i dag, overveldende mange, som vi hele tiden går inn og ut av når vi skroller. Helheten blir veldig ... mye.

– Du vil kommentere massen av bilder med kunsten din?

– Ja, og skape disse menneskene som ofte er sørgmodige i bildemylderet. Jeg vil at ethvert bilde skal være en verden som kan sees på mange måter. Det er eksistensielle temaer som liv og død og alvor i bildene mine, og samtidig humor og idioti.

Seksualitet, stygghet, gladhhet

Humoren og kanskje også idiotien utfolder seg i Øvrelids to nye malerier av folk på pub. I det ene fester mennesker bak en hodeskalle, og i det andre bak et fallende fat med en stekt kalkun. Mellom menneskene sees typiske Øvrelid-symboler: bageletter og lysstaker, vinglass og ølglass som velter. Den siste tiden har han vært opptatt av det «usofistikerte pubmaleriet» – særlig bildene til den britiske 1600-tallsmaleren David Teniers. Øvrelid ble fascinert fordi bildene viser mennesker slik de alltid holder på:

– Det er vanlige folk som røyker, drikker, spiller kort og er sammen. Det er seksualitet, stygghet og gladhhet. Dette var folkekjære malerier på 1600-tallet. I utgangspunktet har disse maleriene vært laget ganske raskt. De var en slags vare.

Han peker på pubmaleriene sine.

– Disse bildene er ikke egentlig så veldig bra malerier. Men de er gøyale og fulle av liv. Det kan være kjempegøy å se på dårlige malerier. Det som gjør dem interessante, er at de er menneskelagde. De har en subjektivitet i seg som ikke skinner av å være vellykket og bra.

Øvrelid liker at historiske malerier føles kjente og fremmede samtidig. Fordi maleriene hans ligner så på verk fra kunsthistorien, er det noe umiddelbart gjenkjennelig ved dem. Men kanskje ikke hvis man ser nærmere etter. Han bryter hele tiden forventninger, og er inspirert av en 1600-tallsmaler som Nicolas Poussin. Den barokke franskmannen kunne male en person som spiller seg i et vann. Men himmelen i speilbildet kunne være annerledes enn himmelen over personen.

– På galleriet har de sagt at når mer klassiske malere kommer innom, kan de være veldig kritiske. De mener at jeg ikke har malt bra nok. Det er alltid noe keitete i bildene mine. Jeg synes det er fint å male ansikter som ser mislykkede og dumme ut. Det trenger ikke være bra for å være uttrykksfylt. Det kan godt være uttrykksfullt i sin elendighet.

Nerdrum og Sand

Da Øvrelid gikk på Kunstakademiet i Trondheim tidlig på 2000-tallet, var det knapt noen som drev med figurativt maleri. Han synes debattene i Norge om slik malerkunst ofte blir banale.

– Debatten har vært dominert av Vebjørn Sand og Odd Nerdrum, og ender alltid med hvorvidt kunstneren er god på å male en hånd eller ikke.

Øvrelid sier «kunstverdenen ble overrasket» da han hadde sin første separatutstilling som maler ved Kunstnerforbundet i Oslo i 2018. →

Det kan være kjempegøy å se på dårlige malerier.

Munan Øvrelid, maler

FOTO: BISTEN THORVALDSEN

The New Rise of Miraculous signs (2024)

FOTO: BISTEN THORVALDSEN

In the Shadow of the Desperate Raised Hands (skulpt version) (2025)

FOTO: BISTEN THORVALDSEN

Water Reflects the face I am the Animal my Cat Sees (2024)

The Death of a Unicorn and the Birth of Speculative Symbolism (2020). Dette verket er ikke en del av den aktuelle utstillingen.

FOTO: BIRNHE HØSTLAND / NASJONALMUSEET

MUNAN ØVRELID

- Norsk kunstner, født 22. juli 1978.
- Utdannet ved Kunstakademiet i Trondheim og Kunsthøgskolen i Malmö.
- Drev lenge med prosjektbasert installasjonskunst, og hadde solo-utstillinger på steder som Kunstnernes hus i Oslo i 2012 og Trondheim senter for samtidskunst i 2015.
- Har de siste årene fått et gjennombrudd som maler.
- Nasjonalmuseet kjøpte to av maleriene hans i 2020 og 2023.
- Aktuell med utstillingen *The Zombies Are Coming* ved Galleri Haaken i Oslo. Den vises fra 21. august til 13. september.

Det var da han følte det løst som maler rent profesjonelt. Selv holdt han til i Berlin på denne tiden.

– Jeg bodde lenge i Tyskland – ti år i Berlin – og tyskerne er litt redde for det illusjonsskapende ved malerier. At du mister den kritiske sans, at du blir lurt inn. Det er noe ideologisk der.

– Som kan forbindes med nazismen i Tyskland? – Det er bare min påstand, men det har jeg følt, ja.

– Ble du uglesett da du sto frem som maler der? Han drar på det.

– Jeg skal ikke påberope meg det. Den debatten i Norge, at Nerdrum og de figurative malerne skal påberope seg en offerrolle, synes jeg er en uting. Tenk så mye oppmerksomhet de har fått, og hvor mange kunstnere som aldri får oppmerksomhet. Det er helt meningsløst å holde på sånn.

– Hva synes du om Nerdrum og Sand?

– Odd Nerdrum er interessant som performancekunstner. Det er morsomt i seg selv å avvise samtiden. De sosialrealistiske bildene han malte tidligere var kjempene, men jeg tenker at han har falt litt med tiden.

– Sand har nylig malt kjente nazistiske skikkelser fra andre verdenskrig i en impresjonistisk stil?

– Det blir litt lettvent. Han maler Goebbels og Göring – det blir så én til én. Du er ferdig med det med én gang du har sett dem. Det er ikke noe du kan undre deg over.

Sanseapparatets kollaps

Det er kanskje i undringen at mottagelsen av Øvrelid har stoppet litt opp. For når man har diskutert at han leker seg med kunsthistorien, identifisert referansene og konstaterer at han vrir og vender på bildeflaten, er det ikke også noe nytt, og mer ukjent, som trer frem? Hvordan skal vi forstå de gåtfulle fortellingene? Hva betyr kattene, baguetten, lystestakene og blomstene egentlig?

– Jeg jobber med innfall, sier Øvrelid. Han peker øverst på maleriet av festen som ser ut som et maskeradeball i Venezia fra en forgangen tid. Maskerklæde mennesker forfører hverandre og mingler i ballsalen. Bak et glasstak over festen sees vilt fugleliv.

– Fuglene og glasstaket har jeg bare lagt til. Det har ingenting med venetiansk karneval å gjøre. Jeg følte at det fungerer på en eller annen måte.

Der en norsk maler som Vanessa Baird vrenger ut sine mest kaotiske følelser på lerretet, er det vanskeligere å se Øvrelids indre liv mellom alle referansene i maleriene hans.

Han gjør det heller ikke lett for tilskueren. «Det er ikke gitt at man kommer fra dette med fornuften i behold», skrev Tommy Olsson i Klassekampen: «Symbolene er så mange at sansesystemet blir overstimulert og kollapsez.»

Kanskje det er nettopp da en spekulativ symbolisme fødes.

Fordreier og forleder: Ser man nærmere på Øvrelids malerier, oppdager man ofte overraskende detaljer. – Jeg skaper illusjoner og prøver å sugu deg inn. Så gjør jeg grep for å bryte illusjonene, sier han.

Jeg går om natten, snakker masse, til min kones frustrasjon.

Munan Øvrelid, maler

– Et inntrykk fra anmeldelsene er at kritikerne kommenterer at noe symbolsk er til stede i kunsten din, uten at de fortolker lenger enn til kunsthistorien?

– Den evnen har forsvunnet litt, sier Øvrelid.

– Bare å påpeke at det symbolske er til stede, er nok for dem?

– Det er litt det jeg vil. På en måte er det nok. Et symbol representerer noe større enn seg selv. Det har en mening som unndrar seg, samtidig som den trer frem.

– Det neste steget må jo være å fortolke symbolene, og vurdere hvordan symbolspråket ditt fungerer?

– Jeg tror de fleste gjør det, og trekker assosiasjoner til hva det kan bety. Mye går i forskjellige retninger. Det gjør at man ikke kan få en helhetlig historie. Kanskje veggene her, mylderet av bilder, forholder seg til verden vi lever i nå med internett og skrolling.

– Men jeg driver ikke med drømmetydning. ■ ajf@morgenbladet.no

T-skjorter og colabokser

Meningstap i gamle symboler er altså en historie som trer frem fra Øvrelids malerier. Dette er et paradoks, siden så mange av symbolene i bildene hans tidligere var mettet med mening. Øvrelid diskuterer meningstapet i noe han maler mest: blomster. I barokken kunne blomstene ha et vell av betydninger. I dag er det få som vet hvorfor de var meningsfulle å male i det hele tatt.

– Egentlig hadde alle blomstene en funksjon, men den vet vi ikke lenger hva er, sier han.

– Det er heller ikke så viktig. Veldig ofte har de historiske bildene en mening som kan være aktuell i dag. Selv om folk går i gamle klær, har de en menneskelighet som gjør dem interessante å jobbe med.

Effekten til religiøse symboler har på mange måter gått tapt, fortsetter Øvrelid, og argumenterer for at varemerker er blitt viktigere symboler i dag. Helt siden Andy Warhol tolket Coca-Cola-logoen og hermetiserte tomatsupper i 1960-årene, har kommersielle symboler vært sentrale i samtidskunsten. Øvrelid gjør sin vri også på dette, som da han malte tomatsuppe i en porseleenskål i *The Death of a Unicorn and the Birth of Speculative Symbolism*.

– Dette er et symbol jeg tror folk kjenner igjen. Tomatsuppen ligger i en flott skål på bakken. Selve suppen er en nøyaktig kopi av fotoot på pakken til Toros tomatsuppe. Det gjør det velkjent. Folk likte det veldig godt.

– Det er litt mer subtilt enn en colaboks? – Ja, man får det inn i maleriet uten at det tar styringen.

Et nymotens symbol som tar mer styring, er T-skjorten i det gigantiske maleriet *The Lilies of the Field, the Birds of the Air, and Peaches in Between* (2022). Ved siden av et brusende hav, et drommeaktig landskap og en våtmark full av fugler har Øvrelid malt inn denne hvite T-skjorten med Vincent van Goghs ikoniske solsikkelmaleri på brystet.

– T-skjorten med van Gogh-bildet er nesten det mest overtydelige og vulgære elementet jeg har hatt med på noe bilde. Det har jeg tvilt mye på.

– For meg var dette symbolbruk, som en colaboks?

– Ja, det er akkurat det. Bildet er så kjent. Jeg pleier ikke å bruke så kjente bilder, siden de allerede er symboler i seg selv. Det er kanskje det mest sotladne jeg har lagt inn. Når du sier det nå, tenker jeg det passer godt med den mette, forspiste, forsofne katten under i samme maleri.

Søvgjenger

Igen kommer vi tilbake til Øvrelids katter. De dukker opp i mange av maleriene hans. I atelieret henger et lite maleri av én eneste avventende katt som står på to ben. Det stilles ut i den nye utstillingen. Når Øvrelid forteller at katten ser skeptisk på tilskuerne, er det lett å tenke at katten er et selvpotrett – at det er Øvrelid som skremt følger med på folkene som kommer inn i galleriet. Øvrelid ler tolkningen vekk, men avviser den ikke. Han har selv en katt som ikke er særlig interessert i ham. Den får ham til å sammenligne katter med malerkunsten.

– Maleriet bør ikke alltid være så imøtekommende. Det kan godt være vanskelig. Du trenger ikke å ha alle svarene, eller få all tydeligheten opp i overflaten. Katten ser deg, men du ser ikke hva den tenker.

Det er også katten selv som bestemmer når den skal kravle inn og ut av katteløken. Og i hvilke irrganger den vil vandre.

– Jeg drømmer mye. Jeg går om natten, snakker masse, til min kones frustrasjon. Ofte er det intenst og angstfylt, veldig sjeldent positivt. I Berlin rev jeg ut skuffene fra kommoden. Kona mi sa: Hva er det du driver med? Jeg sa: Naboen er på vei til å grave seg gjennom veggene. Det er mye sånt, sier Øvrelid.

– Men jeg driver ikke med drømmetydning. ■ ajf@morgenbladet.no

– Ikke bare referansejokking

Maleriet er tilbake for fullt i samtidskunsten, men Munan Øvrelid gjør noe eget, ifølge Nasjonalmuseets kuratorer.

V i går mot det såkalte VIP-rommet i Nasjonalmuseet – som formelt heter styreverrommet – for å se et av Munan Øvrelids malerier. Rommet er ikke åpent for allmennheten. Museet tar med sine mest prominente gjester hit.

– Munan er en kunsthistorikers drøm. Kunsten hans forer mange fantasier hos kollegaene mine, sier Geir Haraldseth, kurator ved Nasjonalmuseet.

Han har fulgt Øvrelids kunstnerskap tett og geleider oss mot rommet der kunstverket er plassert. Fremme ved døren låses vi inn. Helt innerst, på dypbrune vegger, henger det store maleriet.

– Det er et ganske fjertrende maleri. Man blir sugd inn i det, sier Haraldseth.

– Det er hengt opp for å være en *conversation starter*. Vi pleier å vise det til gjester når vi snakker om museet i dag. Det er et «bruksbilde» for museet.

Umiddelbart forstår kanskje ikke gjestene at de ser samtidskunst, fortsetter Haraldseth.

– Bildet tilfredsstiller mange av ideene man har om hva kunst skal være: store historiske malerier. Forsteintrykket er at dette er et historisk maleri, men man ser raskt at det er noe ganske annet.

Oppdagelsen

Det er mange år siden Nasjonalmuseets kurator Wenche Volle ble nysgjerrig på Munan Øvrelids malerkunst. Hun dro innom atelieret hans på Oslo Open, et arrangement der kunstnere slipper befolkningen inn. Da så hun Øvrelid jobbe med maleriet som nå henger i Nasjonalmuseets VIP-rom. Bildet viser mennesker som jakter på enhjørninger. Tittelen er *The Death of a Unicorn and the Birth of Speculative Symbolism*.

– Det er et illusjonistisk kabinett med et vell av referanser til kunsthistorien, sier Volle, som altså er kurator ved Nasjonalmuseet.

– Fordi han er en dyktig maler i bunnen, får han notet sammen alt dette til noe som blir stappfullt av symbolikk og mening. Det gjør meg håpefull på maleriets vegne.

– Hvordan skiller Øvrelid seg fra andre malende samtidskunstnere?

Indre gemaker: På styreverrommet til Nasjonalmuseet henger Munan Øvrelids *The Death of a Unicorn and the Birth of Speculative Symbolism*. Maleriet kan kun sees hvis du leier lokalet – eller hvis du er en prominent gjest.

FOTO: CHRISTIAN BELGAUX

– Det er en maleribølge på gang nå, med figurative malerier i flere retninger. Han stupet kanskje lengst inn i kompliserte motiver med mange visuelle og konseptuelle lag. Så er det en surrealistisk impuls, der Toros tomatsuppe plasseres ved siden av enhjørninger. Samtidig forplikter han seg ikke til å male en avhandling om enhjørningen heller, sier Volle.

– Han går ikke inn i en bunnslos klassisk tradisjon av alvor hvor alt er brunt. Det er

Vi burde egentlig arrangere guidede turer hit til styreverrommet.

Geir Haraldseth, kurator ved Nasjonalmuseet

store dramaer og små følelser, og sånn får bildene en relasjon til livene våre i dag. Raptusen av referanser bobler over. Han har en appetitt på kunsthistorien og på hva malerier kan være og hva motivene kan bety. Du ser interessen overalt på lerretet.

Ikke referansejokking

I 2023 kjøpte Nasjonalmuseet enda et maleri av Øvrelid, så nå har de to. Fordi maleriene myldrer av referanser til kunsthistorien, kan de stilles ut ved siden av verk fra vidt forskjellige epoker i museets samling, ifølge Geir Haraldseth. Kuratoren avviser at man må være en innvidd kunstkjenner for å få noe ut av Øvrelids verk. Han tror heller ikke alle referansene er en fallgrube for kunstneren.

– Hvis referansene tar overhånd, blir det fort flatt og platt. Han må hele tiden være leken og føre kunstnerskapet med noe annet, så det ikke bare blir referansejokking, sier Haraldseth.

– Men prosjektet hans handler ikke kun om referansene, selv om det er dette kunstfeltet gjerne snakker om. Han har en konseptuell tilnærming til maleriet og utforsker hva det kan være i dag. Det forsvinner litt hvis man bare ser på ett maleri.

På spørsmål om hvorfor dette ene maleriet bare henger her, for de ytterst få, sier Haraldseth:

– Vi burde egentlig arrangere guidede turer hit til styreverrommet. ■ ajf@morgenbladet.no

Porselens frihet: Det er få norske kunsthistoriske motiver å se i Munan Øvrelids malerier. Han sier det blir for nært. Men ellers synes han det har vært befriende å male for hans indre subjektive verden.

